

TERMINOLOGIA APLICADA A LA TRADUCCIÓ

8 crèdits. Assignatura anual.

Professores: *Anna Aguilar-Amat*
Mª Pilar Sánchez Gijón

Despatx: K-1021

Temari:

Part I: Introducció

- 1.1 Relació de la terminologia amb la traductologia, la lingüística i altres disciplines no lingüístiques. Inter-, intra- i transdisciplinarietat de la terminologia.
- 1.2. Els llenguatges d'especialitat. Nivells de llenguatge i tipologia de textos. Els *tecnolectes*.
- 1.3. Límits entre terme (llengua d'especialitat) i paraula (llengua general) i entre lexicografia i terminologia. L'onomasiologia i la semasiologia.
- 1.4. Coocurrència i col·locació. Col·locacions idiomàtiques, col·locacions atributives, col·locacions terminològiques.
- 1.5. El marc social i pragmàtic de la terminologia. La planificació terminològica i la normalització en el marc institucional i dins l'empresa. La sòcio-terminologia. Us real i pràctica social de la terminologia en el discurs.

Part II: Teoria terminològica

- 2.1. El significat. Extensió i intensió. Objectes, conceptes i denominacions.

2.2 Representació de conceptes (definició, explicació, il·lustració) i tipus de relacions (identitat, coordinació, subordinació). Polisèmia, homonímia i sinonímia parcial i total.

2.3. Restriccions seleccionals del lèxic. Les implicacions terminogràfiques de la fraseologia.

2.4 Sistemes conceptuais i problemes de diversitat en llengües comparades. Graus d'equivalència.

Part III: La terminografia.

3.1. La parcel·lació del coneixement en àrees temàtiques. Àrees d'origen i àrees d'aplicació.

3.2. Metodologia de la recerca sistemàtica. La recerca sistemàtica plurilingüe versus la monolingüe. Procés general de resolució de la recerca puntual.

3.3. Documentació. Materials de treball. Materials de suport: la fitxa de buidatge i la fitxa terminològica.

3.4. La neologia. Tipus de neologismes. Criteris d'acceptació i refús de manlleus i calcs. La formació de paraules.

Part IV: Terminologia i computació.

4.1. Eines per a la terminologia. Bases i bancs de dades lexicogràfiques, terminològiques i documentals. Qüestions de classificació i codificació.

4.2. Tractament de les dades terminològiques. La terminologia en la traducció automàtica i la traducció assistida.

4.3. La terminologia i l'enginyeria del coneixement: estructuració i representació de la informació.

Avaluació:

La nota final del curs s'establirà a partir de:

- a) Un treball de recerca terminològica sistemàtica plurilingüe (50% de la nota).

El treball es realitzarà en grups de tres persones. El resultat serà un recull de 45 fitxes terminològiques en format de la base de dades MULTITERM, amb informació per a tres llengües. Es lliurà l'últim dia de classe.

ALTRES LLIURAMENTS:

· L'últim dia abans de les vacances de Nadal cal lliurar el projecte del treball esmentat a a). Aquesta ressenya contindrà informació sobre el tema, els documents (bibliografia font), bibliografia de consulta i l'assessorament, així com un projecte d'arbre de camp del tema escollit, el recull de termes que es preveu treballar amb la seva equivalència. Les persones que no hagin entregat aquest projecte no poden presentar el treball definitiu.

· El darrer dia abans de les vacances de Setmana Santa cal lliurar un disquet amb una mostra de la base de dades (aprox. 20 fitxes).

b) Un examen (40% de la nota). Aquesta prova es basarà en els continguts tractats, especialment els teòrics, i en les lectures obligatòries.

c) Una exposició feta per cada grup a la resta dels alumnes sobre la problemàtica general i concretament dels problemes d'equivalències lèxiques que troba en l'execució del seu treball. Aquesta exposició tindrà lloc durant els dos darrers mesos segons un calendari establert a classe, i representarà el 10% de la nota restant.

NOTA: Per a fer mitjana cal obtenir una nota mínima d'un 4 a l'examen i/o al treball.

Bibliografia:

Les obres precedides de ** són manuals considerats de consulta obligada.

Les obres precedides de * són lectures recomanades.

LLIBRE D'EXERCICIS OBLIGATORI: NAVARRO ACEBES, X. (1996): *Curs pràctic de terminologia mèdica*, Departament de Biologia Cel·lular i Fisiologia, UAB, Barcelona. (Es pot adquirir al Servei de Publicacions)

**ARNTZ, R., PICHT, H. (1989): *Introducción a la terminología*, trad. de A. de Irazazábal et al., Fundación Germán Sánchez Ruipérez, Madrid, Pirámide.

ASSAL, A. (1994): "La notion de notion en terminologie". A: *Meta*, vol. 39, núm. 3, p. 460-464.

AUGER, P.; ROUSSEAU, L.-J. 1987): *Metodologia de la recerca terminològica*. Traducció i adaptació de M. Teresa Cabré. Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

CABRÉ, M.T. (1988): "Normes internacionals i metodologia terminològica". A: *Llengua i Dret*, 11, 1988, p. 63-76.

CABRÉ, M.T., PAYRATÓ, LL., DE SOPEÑA, L., et al. (1992): *La lingüística aplicada*, (cicle de conferències), Universitat de Barcelona.

**CABRÉ, M.T. (1992): *La terminología. La teoría, los métodos, las aplicaciones*, ed. Empúries, Barcelona.

CARTIER, M., HANNAN, M.L., et al. (1994): "Traitement terminologique: de la peau au cuir", A: *Meta* vol. 40, núm, 1, p. 99-129.

CHURCH, K.W. & HANKS, P. (1990): "Word Association Norms, Mutual Information, and Lexicography". A: *Computational Linguistics*, vol. 16, n. 1, March 1990, p. 22-29.

ISO (1977): "Terminologie (principles)". A: *Recueil de normes ISO 1: Transfer de*

l'information, 1977, p. 411-481.

LEECH, G. (1974): *Semántica*, ed. Alianza Universidad, M. 1985, (trad. cast. de J.L. Tato).

PICHT, H. (1987): "Terms and their LSP Environment - LSP phraseology". A: *Meta*, vol. 32, núm. 2, p. 149-155.

REY, A. (1979): *La terminologie: noms et notions*, collection Que sais-je?, núm. 1780, París: PUF.

RONDEAU, G. (1981): *Introduction à la terminologie*, Montréal, Centre éducatif et culturel inc., 227 p.

**SAGER, J.C. (1990): *Curso práctico sobre el procesamiento de la terminología*, trad. de L. Chumillas Moya, Fundación Germán Sánchez Ruipérez, Madrid, Pirámide, 1993.

SMADJA, F.A. (1992): "How to compile a bilingual collocational lexicon automatically". A. *Proceedings of the AAAI workshop on statistically based NLP techniques*, Columbia University.

*TERMCAT (1990): *La terminologia en el seu entorn*, (cicle de conferències), Dep. De Cultura de la Generalitat.

*TERMCAT (1990): *Metodologia del treball terminològic*, Dep. de Cultura de la Generalitat.

TERMCAT (1992): *Bibliografia dels treballs terminològics*, Dep. De Cultura de la Generalitat.